

EU tahtoo

Aseet pois kansalta

SUOSTUUKO SUOMI?

Loppuvuodesta 2015 alkaen on julkisessa keskustelussa vilahdelleet sanat "asedirektiivi" ja "reserviläiskivääri", jotka on liitetty oudosti suoraan Pariisin terrori-iskuihin. Kaikkivaltias EU-komissio julkistikin asedirektiiviehdotuksensa 18.11.2015, ja sen sisällössä on pykälää, jotka toteutuessaan vaikuttaisivat dramaattisesti useimpiin aseita hallussaan pitäviin myös Suomessa. Siis heihinkin, joilla ei ole puoliautomaattiaseita. Mistä tässä oikeastaan on kysymys? Suomen Sotilas otti selvää.

■ TEKSTI: KARI KUUSELA • KUVAT: SUOMEN SOTILAS

Puoliautomaatit ovat keräilijöiden automaattiaseiden ohella aseista ne, joilla on maanpuolustuksellista merkitystä ja joita direktiivi pahimmin uhkaa.

Terroristit tappoivat Pariisissa 13. marraskuuta 132 ja haavoittivat yli 350 ihmistä. Tätä hyväksi käyttäen EU-komissio päätti ehdottaa asedirektiivin 91/477/ETY muutosta viisi päivää myöhemmin. Ehdotuksessa muutoksia ja uusia asioita on lukuisia, mutta

meillä eniten hämmennystä herättänyt seikka on täys- ja puoliautomaattisten aseiden täyskielto. Kielto koski myös näiden aseiden deaktivoitua eli toimintakelvottomiksi tehtyjä yksilöitä. Siis asetta enää ulkonäöltään muistuttavia, vaarattomia romuja ja muistoesineitä.

Mistä tällainen EU:n direktiivimuutospaine sitten on ilmestynyt? Se on sen verran monimutkainen paperi, että kukaan ei voi pitää sitä Pariisin iskujen seurauksena, vaan sen on täytynyt olla valmiina odottamassa sopivaa hetkeä putkahtaakseen esiin. Näyttää siltä, että kaiken taustalla on **Fabio Marinin** johtama Anti-Firearms Trafficking Task Force ja että muutosehdotuksen tek-

ti olisi ollut olemassa jo vuonna 2013. Marinin johtama ryhmä kuulostaa kovin sotilaalliselta, mutta se näyttäisi olevan miehitetty pikemminkin henkilöillä, joilla on asevastainen ideologia. Nyt käsitteeseen pullahtanut teksti on syntynyt vuoteen 2014 EU:n sisäasiainkomissarin toimineen **Cecilia Malmströmin** suojeluksessa ja edesauttamana. Malmströmin aatteet ja

negatiivinen asenne aseisiin on helppo selvittää, yhtä hyvin kuin hänen näissä asioissa osoittamansa täydellinen pätevyys puute, mutta herra Marini oli toimituksellemme hankalampi selvitettävä. Ei selvinnyt, mistä tällainen herra on ilmestynyt ja miksi hänen annetaan sotkeutua satojentuhansien eurooppalaisten aseentekijien asioihin. Ehkä joku tämän tekstin kirjoittajaa kykenevämpi vielä pystyy sen selvittämään. Mutta sitä odotellessa.

Yhtä jalkaa vastaan

Yllättävänkin laajalla rintamalla niin reserviläisjärjestöt, asekeräilijät, urheilurampujat, metsästäjät kuin osa valtion-

hallinnosta ja poliittisesta johdostakin heräsi Suomessa vastustamaan muutoksia. Vastustus kulminoitui reserviläiskivääreihin, joiden merkityksestä maanpuolustukselle tuli vastarinnan keihäänkärki. Myös puolustusministeriö ryhtyi ajamaan asiaa siltä kannalta, että maanpuolustus vaarantuu, ja asia eteni useiden eduskunnan valiokuntien ja valtioneuvoston kautta lopulta eduskunnan hyväksymäksi samassa hengessä. Suomen maanpuolustukselle tärkeään asiaan ei EU saa siis koskea, tässä on Suomelle saatava erivapaus. Meitä eivät muut ymmärrä, koska puolustusdoktriinimme nojaa asevelvollisuuteen ja suureen koulutettuun reserviin, ei ammattiarmeijaan, kuten niin monessa muussa EU-maassa on asian laita.

Vain muutamat harvat meillä keskusteluun osallistuneet poliitikot tai vaikuttajat ovat joko puoltaneet direktiiviehdotusta tai kyseenalaistaneet direktiivin vastustajien perusteluja. Kyseessä olevat keskustelijat ovat niitä, jotka jo pitkään ovat ideologiansa mukaisesti vastustaneet yksityishenkilöiden aseenhallintaa ja muita vastaavia kansalaisvapauksia. Heidän kommenttinsa eivät ole olleet uusia tai yllättäviä.

Siinä missä suuri osa poliitikoista ja virkakoneistostakin on nähnyt di-

rektiivissä vastustettavaa, poliisiorganisaation eri tahot ovat nähneet puolustettavaa. Toki poliisin kuuluukin olla huolestunut mahdollisista turvallisuushista, mutta direktiivi ei suomalaisten turvallisuutta paranna. Suomessa kun harvemmin tapetaan luvallisella aseella, eikä länsimaiseen oikeustajuun oikein istu kollektiivinen rankaiseminen ja taannehtiva yksityisomaisuuden suojan loukkaaminen, josta direktiivissä on kysymys.

Loppu hyvin, kaikki hyvin, vai? Ei itse asiassa ole, sillä asedirektiivin muutos on EU:n päätöksentekokoneiston käsittelyssä eikä mitään takeita lopputuloksesta ole. Se, miten suomalaisten puoliautomaattiseille käy, on muiden päätettävissä, mikäli Suomi jatkaa linjallaan ja implementoi, eli liittyy omaan lakikoodeksiinsa kaikki EU:n direktiivit, olivatpa ne sitten Suomen edun ja maan perustuslain mukaisia tai ei. Tässä jutussa keskitytään lähinnä puoliautomaatteihin. Direktiivi on laaja kokonaisuus, jonka muihin osiin lehdessä palataan myöhemmin. Puoliautomaatit ovat keräilijöiden automaattiaseiden ohella aseista ne, joilla on maanpuolustuksellista merkitystä ja joita direktiivi pahimmin uhkaa.

Parin prikaatin verran aseita vaarassa

Poliisin pitämän aserekisterin mukaan puoliautomaattisia kivääreitä olisi noin 21 000, eli aivan pienestä määrästä ei ole kysymys. Pääalle tulee vielä keräilijöiden kokoelmissa olevat tuhannet automaattiaseet. Reserviläiskivääreitä näistä paristakymmenestä tuhannesta puoliautomaattiseesta olisi poliisin mukaan vajaat 15 000. Tämän lisäksi sarjatuulta ampuvia aseita on noin 4 400, mikä pitää sisällään toimivat konekiväärit, sarja-automaattikiväärit, konepistoolit ja rynnäkkökiväärit. Kaikki luvut on ymmärrettävä todellisen määrän alarajaksi, aserekisteristä ei aseiden todellinen toimintatapa välttämättä selviä. Esimerkiksi puoliautomaattikivääri – tai nykytermein itselataavaa kertatuulta ampuva kivääri – saattaa olla vanhoissa luvissa vain yksinkertaisesti ”kivääri”. Haulikoista viranomaiset katsovat olevan puoliautomaattisia noin 50 000, mutta tämänkin luvun osalta on syytä olla hiukan epäileväinen. Haulikoiden maanpuolustuksellinen merkitys on vähäinen, mutta ei ihan olematon. Luvusta

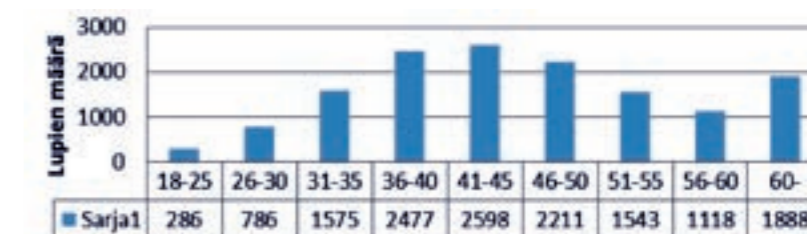
Kaikilla puoliautomaattisilla kivääreillä tai konepistooleilla on jonkinlaista maanpuolustuksellista merkitystä.

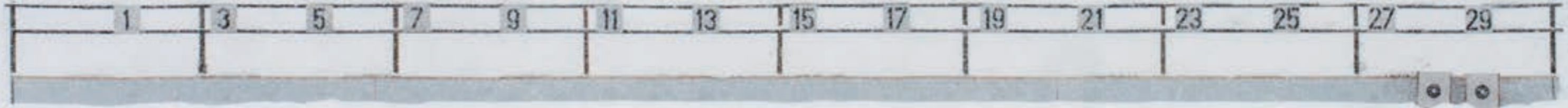
puuttuvat pumppuhaukikot, jotka siis eivät ole puoliautomaattiseita vaan lippaallisia kertalaukausaseita, joskin osaavan miehen tai naisen käsissä ihan yhtä tehokkaita kuin ”puolimootorit”.

Kaikilla puoliautomaattisilla kivääreillä tai konepistooleilla on jonkinlaista maanpuolustuksellista merkitystä.

Joku niillä jossain vaiheessa ampuu ja pitää taitoaan yllä. Sen asian arvioiminen, miten tärkeä mikin ase on ja mikä kokonaismerkitys omaehtoisella harjoittelulla on, onkin sitten vaikeampaa, ja arvioon on näyttänyt julkisessa keskustelussa vaikuttavan puolin jos toisin enemmänkin keskustelijan ideologia ja ennakoasenne kuin mikään analyysi. Maanpuolustuksellinen tehtävä on kokoelma-aseilla ja jopa deaktivoituilla aseiden raadoillakin. Sotahistorialliset yleisötapahtumat, paraatit, näyttökset, ammunnat, näytellyt, toisinto- eli re-enactment-tapahtumat ja muu suurelle yleisölle suunnattu vapaaehtoisvoimin tehtävä sotahistorian konservointi- ja historian elävöittäminen ovat mitä tärkeimpiä maanpuolustustahdon kohottajia ja ylläpitäjiä. Direktiivin myötä kaikki tämä loppuisi.

Ampumaurheilu- ja harrastuskäyttöön myönnettyjen itselataavien kivääreiden hallussapitoon oikeuttavat luvat

Urheiluammunnalla ja siinä käytettävillä aseilla on hyvin vaikea nähdä yhtymäkohtaa terrorismiin tai rikolliseen toimintaan.

Reserviläiskivääreistä poliisi on esittänyt niinkin tarkan luvun kuin 14 482 ja luvanhaltijoista jopa ikäjakautuman. Tällä on selvästi pyritty hakemaan totuutta siihen, miten merkityksellisiä nämä aseet todella ovat reservin ampumataidon kannalta. Reservin ampumataitoa ja direktiivin puoliautomaattiseiden kieltoa kun on vastustettu maanpuolustuksen näkökulmasta. Ikäjakautumaa ja sen korrelointia aktiivisen sodan ajan joukkoihin sijoitetun reservin kanssa on pyritty käyttämään keskustelussa siihen suuntaan, että määrä on pieni eikä sen harjoittelulla ole merkitystä.

Ikäjakautuma on varmasti totta, mutta kertooko se paljoakaan siitä, kuka aseilla todella harjoittelee. Jo vähän ylikäisen isäpajan aikana hankkimalla puoliautomaattiryngällä saattaakin

harjoitella se pari vuotta sitten kotiutunut vänrikkipoika, joka sitten liikekannallepanon jälkeen pystyy paremmin opettamaan jääkärijoukkueelleen oikeat ampuma-asetukset tai tähtäimensiirrot kokemuksen tuomalla varmuudella. Isäpappa puolestaan saattaa olla harmaantunut kapteeni ja iästään huolimatta tärkeä lenkki joko joukkoja liikekannallepanossa perustavassa yksikössä tai sitä perustamisen jälkeen harjoituttavassa joukossa. Hänellekin tekee siis hyvää verestää silloin tällöin ampumataitojaan. Ikäjakautumia tutkittaessa on hyvä muistaa, että Suomessa on ikääntynyt väestö ja että poliitikot ja poliisi ovat tehneet viime vuodet hartiavoimin töitä sen eteen, että aseenkantoluvan saaminen reserviläisaseelle olisi nuorelle henkilölle vaikeaa tai jopa mahdotonta.

Aseiden ja kokonaisten asetyyppien

häviäminen Suomesta on laajemmasakin mielessä maanpuolustuskysymys kuin mitä pelkät aseiden lukumäärät osoittavat. Jos aseiden määrä vähenee dramaattisesti, sillä on vaikutusta myös aseilla käytävään kauppaan, ase-elinkeinon sekä aseeseppien ammattikuntaan. Asetietämys pienenee, ja yhä harvempi suomalainen on aseiden kanssa missään vaiheessa tekemisissä. Niin kauan kuin puolustusratkaisumme perustuu asevelvollisuuteen ja suureen lähinnä reservistä perustettavaan sodan ajan armeijaan on asetietämyksellä merkitystä. Jos siviilissä ei ole aseammattilaisia ja aseharrastajia, ei heitä ole reservissäkään.

Urheiluammunnan lajeja häviää

Jos sotilasasemaiset puoliautomaattiseet kielletään loppuvat myös sovelletut eli toiminnalliset kivääri- ja haulikkourheiluampumalajit. Näillä lajeilla on vahva yhtymäkohta sotilaskoulutukseen, ja ne ovat reserviläistenkin parissa suosittuja, moderneja kehittyviä lajeja, joilla on merkittävä rooli myös motivoitautuessa uusia reserviläisiä mukaan toimintaan.

Eräät direktiivin yksityiskohdat, kuten lipkaskapasiteetin pienentäminen, puolestaan aiheuttavat pakollisia uudishankintoja harrastajille ja sääntöjen muutostarpeita eli käytännössä täysin turhaa vaivaa ampujien järjestöille. Sitä paitsi maassamme olevien kymmenien tuhansien aseiden lippaiden saattaminen luvanalaisiksi liian suurten lippaiden eliminoimiseksi voisi olla mielenkiintoinen ja kallis prosessi.

Urheiluammunnalla ja siinä käytettävillä aseilla on hyvin vaikea nähdä yh-

tymäkohtaa terrorismiin tai rikolliseen toimintaan. Urheiluampujien mielestä direktiivi kohdistuu aivan väärään kohteeseen eli lainkuuliaisiiin kansalaisyliin ja ammunnan harrastajiin. Kyseessä ei ole tietenkään yksinomaan suomalaisten ampujien ongelma, vaan direktiivi koskettaa urheiluammuntaa koko Euroopan laajudelta, niin ammunnan nuorisotoimintaa kaikissa maissa kuin huippu-urheiluakin.

Metsästyksessä käytetään jonkin verran sekä puoliautomaattihaukoita että itselataavia kivääreitä. Direktiivissä pyritään sulkemaan metsästyksessä sen soveltamisalaa ulkopuolelle. Jako tehtäisiin ulkonäön mukaan; sotilasaseelta näyttäviä puoliautomaattiseiteiä ei saisi omistaa, mutta siviiliaselalta näyttävät olisi sallittu metsästyksessä. Erikoisen perustelu jolla ei ole mitään tekemistä aseiden tehon ja vaarallisuuden kanssa. Se, että metsästyksessä ei ole pelkkä harrastus, vaan sillä on merkitystä myös riistanhoidossa ja eräiden riistaeläinten kannan sääntelyssä, näyttää unohtuneen. Suomessa kun on tuota riistaa vähän toisella tavalla kuin Belgiassa.

henkilöiden kuin asekaupan ja muiden ase-elinkeinon taloudelliset menetykset olisivat suuret. Suomessahan jo pelkästään puoliautomaattisia ”pitkiä” aseita on noin 21 000. Kuka korvaa näiden arvon omistajille? Mitä ilmeisimmin Suomen valtio, eli me veronmaksajat yhdessä, koska on vaikea nähdä EU:n sitä tekevän. Ja veronmaksajiltahan ne EU:n rahatkin tulevat. Kovin suuren ei asekohtaisen korvaushinnan tarvitse olla, kun liikutaan jo kansantaloudellisesti kohtuuttomissa summissa. Asekohtaisen käyvän hinnan, jos se otettaisiin perusteeksi korvauksissa, määrittäminen olisi hyvin työlästä.

Työ maksaa, ja sen maksaa veronmaksaja. Yleisissä aseissa se ehkä olisi mahdollista, mutta kuka määrittelee harvinaisen keräilyaseen arvon, jos niitä ei maassa juurikaan ole ja kauppa ei ole käyty. Korvauksista todennäköisesti riideltäisiin pitkään eri oikeusasteissa. Ja senkin maksaisi veronmaksaja, omistaja hän aseita tai ei. Käyvän korvauksen suorittamatta jättäminen sotisi ankarasti niin EU:n perusarvoja kuin sen jäsenmaiden perustuslakejakin vastaan.

Asetyyppien kieltämisen myötä muutuisivat käytännössä arvottomiksi niitä varten ja vain niihin sopivat varusteet, lisälaitteet, tähtäimet, varustekiskot, säätöperät, lisäkahvat, valaisimet, kotelot, kanto- ja kuljetusvälineet sekä puhdistus- ja huoltovälineet. Lisävarusteiden yhteinen hankintahinta muodostaa helposti pelkän ampuma-aseen hankintahinnan. Usein pelkkä tähtäin jalkoihin ja asennustöineen saattaa olla kalliimpi kuin ase. Tähtäimellä ei olisi enää käyttöä eikä jälkimarkkinoita.

On myös sangen sinisilmäistä luulla, että kaikki laittomiksi muuttuvat aseet

tulisivat viranomaisten käsiin. Osa häviäisi, vaikka se saattaisi omistajalleen rangaistuksiakin tuoda. Ei ole vaikea enustaa uutta asekatkentuuniamia viime sodan jälkeen koetun tapaan. Sinänsä sattuvaa, että taannehtivaa lainkäyttöä harjoitettiin tuolloinkin, ja sitä se olisi omaisuuden suojan näkökulmasta nytkin. Nämä laittomiksi muuttuneet aseet olisivat juuri niitä aseita, jotka siirtyisivät helposti väärin käsiin ilman, että viranomaisella olisi mitään mahdollisuutta seurata aseiden liikkeitä ja määriä...

Direktiiviehdotuksessa säilytetään viranomaisille runsaasti uusia tehtäviä ja säädettäisiin kaikki aseluvat määräaikaisiksi. Tämä asettaisi aselupabyrokratian melkoisen uuden työmäärän eteen ja aiheuttaisi aseiden omistajalle uuden taloudellisen rasitteen, joka suuremman asemäärän omistajalle voisi olla jopa liian suuri hänen taloudellisiin mahdollisuuksiinsa nähden. Jos esimerkiksi 200 aseiden kokoelman omistajan pitää päivittää joka vuosi muutaman kymmenen vuorokauden vanhaksi menevän aseiden lupaa, ei siitä hyödy kukaan. Siitä kärsii veronmaksaja, joka maksaa byrokratian palkan ja joka ei saa aselupakäsittelyyn hukkuvilta poliiseilta palvelua niissä töissä, joita poliisi voisi tehdä, jos aikaa ei käytettäisi täysin joutavaan hallintoon. Niin, eikä Suomessa pitänyt olla menneillä sääntelyyn purku?

Miten käy asekeräilylle?

Asekeräilijöiden ja -keräilyn kohtalo ei ole juuri otsikoita toistaiseksi aiheuttanut. Harrastajakunnassa levottomuutta on ollut sitäkin enemmän, väki pelkää kokoelmiensa ja myös kukkaronsa puolesta. Erittäin lainkuuliaisien ja yh-

teiskunnan turvallisuudelle positiivisen ihmisjoukon omaisuuden suojaa ja lainkunnioitusta sekä oikeustajua ollaan koettelemassa nyt todella ajattelemattomalla tavalla. Puolustajia asekeräilijöille ei näytä löytyvän edes hallituspuolueista saati sitten oppositiosta.

Asekeräily on Suomessa maan kokoon nähden sangen suosittu harrastus, joka laajeni 1980-luvulla Puolustusvoimien runsaiden asehylkäysten kautta. Köyhänä pienenä maana Suomeen ajautui ennen sotia ja sotien aikana runsaasti muunmaalaista aseistusta, jota pidettiin kaiken armeijan varikoilla kauan sen jälkeenkin, kun aika oli jo pahasti ajanut niiden ohi. Erityisesti kotimaista ja myös venäläistä sekä neuvostoliittolaista aseistusta myytiin hyvin edullisesti 1980-luvun loppupuolella ja 1990-luvun alkupuolella keräilijöille, jotka kasvattivat kokoelmiaan helposti kymmeniin ja satoihin aseisiin sitomatta niihin kuitenkaan suuria omaisuuksia. Asekeräily tehtiin tällä tavoin hyvin demokraattisesti mahdolliseksi myös tavalliselle ihmiselle, kunhan on vain huolehdittava kunnollinen kansalainen. Lainsäädäntö mahdollisti asekeräilijän statuksen virallisesti saaneelle myös konetuliaseiden ostamisen toimivina. Keräilyyn on liittynyt tarkan ja viranomaisien hyväksymän keräilysuunnitelman teko, viranomaisvalvonta kotikäyntejä myöten ja turvallisten säilytystilojen vaatimus. Itse asiassa asekeräilijät ovat olleet tarkemman kontrollin kohteena kuin metsästäjät ja urheiluampujat. Järjestelmä on toiminut hyvin.

Asekeräilijöiden määrää Suomessa ei tiedä kukaan. Erään tiedon mukaan asekeräilyperusteella aselupia olisi myönnetty yli 100 000. Siitä, kuinka pal-

jon keräilijöillä on direktiiviehdotuksen kielletyksi kaavailmia puoliautomaattitai automaattiasseita, on toki kohtalaisen tarkka tieto, jos kohta on muistettava, että osa vanhoilla luvilla olevista aseista on rekisterissä epätarkasti ja jopa väärin merkittynä. Asekeräilyssä on yli 2 500 konepistoolia, noin 370 rynnäkkökivääriä ja noin 1 400 konekivääriä eli yhteensä lähes 4 400 konetuliaseita. Kuten jo edellä totesimme, nämä luvut ovat todellisen luvun alarajalla, koska kaikkia aseita ei välttämättä ole aikojen saatossa merkitty aserekisteriin oikein. Edustettuna näissä hienoissa ja arvokkaissa kokoelmissa ovat monet omaan historiaamme kiinteästi liittyvät, aseita tuntemattomillekin tutut aseet, kuten Suomi-konepistoolit, Maximit, Emmat ja Lahti-Salorannat.

Rikoksentekevänä näitä keräilyaseet, olivatpa ne sitten kertalaukuskivääreitä, pistooleita tai konetuliaseita, ovat niin harvinaisia, että omaan tietooni ei yrityksistä huolimatta tullut tätä kirjoitettaessa yhtään.

Jos asedirektiivi kieltäisi nämä aseet, se merkitsi niiden omistajille suuria taloudellisia menetyksiä. Valtion pitäisi lunastaa ne. Tässä tullaan samaan arvonmäärittelyongelmaan kuin reserviläisaseissa ja urheiluaseissa. Jollekin hyvin yleiselle aseelle voisi löytyä listahinta, mutta miten määritellä se harvinaisille aseille. Vaara valtiovalan mielivallalle hallintoalamaisen omaisuuden puuttumisessa on melkoinen. Lunastushinnat tuskin olisivat kovin avokätisiä, mitä ne olivat Britanniassa, kun valtio päätti kieltää lähes kaikki aseet. Vai kuvitteleeko joku Suomen valtion avokätiseksi, kun on kyse hallintoalamaisesta? Ei ole vaikea nähdä, että lunastuksista

poikisi pitkiä oikeusjuttuja moniksi vuosiksi. Kansalaisten oikeustaju kärsisi ja pahimmillaan lainkunnioitus romahtaisi erittäin lainkuuliaisessa kansanryhmässä. Tämän vahingon euromääräistä arvoa olisi vaikea määrittää.

Asekeräilijöiden tallentamalla asehistorialla on muutakin merkitystä kuin yksittäisen henkilön harrastus. Toki valtiolla on museoissaan merkittäviä kokoelmia aseita, sotilasaseita on esimerkiksi Sotamuseolla ja metsästysaseita Suomen metsästysmuseolla. Näiden paikkojen resurssit ja osittain asiantuntemukseen ei yksin riitä, vaan asekeräilijät ja heidän kokoelmansa täydentävät Suomen asehistoriaa. Paras tietämys jollakin asealan kapealla sektorilla on yleensä sitä keräävällä ja harrastavalla, ei valtion museolla. Aseet ovat osa maamme historiaa ja kulttuuria, jota myös asekeräilijät ovat siis tallentaneet. Yli 100 aseensa kokoelmia arvioidaan olevan maassa jopa yli 500, tarkkaa määrää ei tiedä kukaan. Myös eräs Euroopan suurimpia, ehkä jopa suurin, 15 000 aseensa yksityiskokoelma on Suomessa.

Dekojen peli menetetty?

Deaktivoitujen aseiden osalta peli on suureksi osaksi menetetty. Kuin varkain EU-komissiolla on jo säädös, jolla deaktivoitua kiristetään melkoisesti ja asetetaan muitakin rajoituksia tälle harmittomalle harrastukselle. Säädös tulee voimaan 8. huhtikuuta tänä vuonna, ja se on periaatteessa jäsenmaissa sen jälkeen "selvää pässinlihaa", eli sitä pitäisi ryhtyä noudattamaan. Minulta ja ilmeisesti monelta muultakin on mennyt ohi, koska tästä asiasta olisi käyty kansalaiskeskustelua tai yleensä saatu min-

EU:n dekosäännöt huhtikuusta 2015 alkaen

OSA	MENETTELY
1. PIIPPU	
1.1	Jos piippu on kiinnitetty runkoon, tapitetaan piippu lukkorunkoon karkaistulla terästäpillä (halkaisija > 50 % patruunapesästä, vähintään 4,5 mm) patruunapesän ja rungon läpi. Tappi on hitsattava kiinni.
1.2	Jos piippu on irrallinen (ei kiinnitetty), leikataan pituussuunnassa aukko koko patruunapesän seinämän pituudelta (leveys > ½ kaliiperista ja enintään 8 mm) ja hitsataan piippuun luotettavasti pultti tai tanko patruunapesästä alkaen (pituus ≥ 2/3 piipun pituudesta).
1.3	Piipun ensimmäiseen kolmannekseen patruunapesästä katsoen joko porataan reikiä (vähimmäiskoko 2/3 piipun sisähalkaisijasta sileäpiippuisten aseiden osalta ja koko sisähalkaisijan suuruinen kaikkien muiden aseiden osalta; reiät porataan peräkkäin, ja niitä on oltava lyhyissä aseissa 3, pitkissä aseissa 6); tai leikataan patruunapesän jälkeen V:n muotoinen aukko (kulma 60 ± 5°), jonka myötä piippuun syntyy aukko, tai patruunapesän jälkeen pituussuuntainen aukko (leveys 8–10 mm ± 0,5 mm, pituus ≥ 52 mm) samalle tasolle reikien kanssa tai leikataan pituussuuntainen aukko (leveys 4–6 mm ± 0,5 mm) patruunapesästä piipun suuhun saakka, mutta jätetään piipun suu 5 mm:n osalta ehjäksi.
1.4	Piipuista, joissa on syöttöramppi, poistetaan syöttöramppi.
1.5	Estetään piipun irrottaminen rungosta karkaistulla terästäpillä tai hitsaamalla.
2. SULKUKAPPALE, LUKON ETUPÄÄ	
2.1	Iskuri poistetaan tai lyhennetään.
2.2	Jyrsitään lukon pään pintaa vähintään 45 asteen kulmassa, yli 50 prosentin osuudesta iskupohjaa.
2.3	Iskurin aukko hitsataan umpeen.
3. RULLA	
3.1	Poistetaan rullasta kaikki väliseinämät vähintään 2/3 pituudelta työstämällä siihen pyöreä kehä (≥ hylsyn halkaisija).
3.2	Jos mahdollista, estetään hitsaamalla rullan poistaminen rungosta, tai jos se ei ole mahdollista, toteutetaan muita asianmukaisia toimenpiteitä, jotka tekevät poistamisen mahdottomaksi.
4. LUISTI	
4.1	Jyrsitään tai poistetaan yli 50 prosenttia iskupohjasta 45–90 asteen kulmassa.
4.2	Poistetaan tai lyhennetään iskuri.
4.3	Jyrsitään ja hitsataan iskurin aukko.
4.4	Poistetaan luistin sulkukorvakkeet.
4.5	Jyrsitään soveltuvin osin ulosheittoaukon ylemmän etureunan sisäpuoli luistissa 45 asteen kulmaan.
5. RUNKO (PISTOOLIT)	
5.1	Poistetaan syöttöramppi.
5.2	Jyrsitään vähintään 2/3 luistin kiskoista rungon molemmilta puolilta.
5.3	Hitsataan luistin salpa.
5.4	Estetään hitsaamalla polymeerirunkoisten pistoolien purkaminen. Kansallisen lainsäädännön mukaan tämä prosessi voidaan suorittaa kansallisten viranomaisten tarkastuksen jälkeen.
6. AUTOMAATTIJÄRJESTELMÄ	
6.1	Tuhotaan mäntä ja kaasujärjestelmä leikkaamalla tai hitsaamalla.
6.2	Poistetaan sulkukappale, korvataan se teräskappaleella ja hitsataan se tai poistetaan materiaalia sulkukappaleesta vähintään 50 prosenttia ja hitsataan se sekä leikataan sulkukorvakkeet irti lukon etupäästä.
6.3	Hitsataan liipaisimekanismi yhteen, mahdollisuuksien mukaan rungon kanssa. Jos hitsaus runkoon ei ole mahdollista, poistetaan laukaisimekanismi ja täytetään tyhjä tila asianmukaisesti (esim. liimaamalla siihen sopiva täytekapalle tai täyte epoksihartsilla).
6.4	Estetään sulkujärjestelmän purkaminen kiinnittämällä viritysvipu runkoon hitsaamalla tai muilla asianmukaisilla toimenpiteillä, jotka tekevät poistamisen mahdottomaksi. Vyösyöttöisten aseiden syöttömekanismi hitsataan luotettavasti.
7. LUKKORUNKO	
7.1	Työstetään iskupohjaan kartioupotus, jossa kartion kulma on vähintään 60 astetta, jotta saadaan iskupohjan upotuksen suurimmaksi halkaisijaksi vähintään 1 cm tai iskupohjan halkaisijan koko.
7.2	Poistetaan iskuri, laajennetaan iskurin aukkoa läpimitaltaan vähintään 5 mm:iin ja hitsataan iskurin aukko umpeen.
8. LIPAS (soveltuvin osin)	
8.1	Hitsataan pisteillä lipas runkoon tai kahvaan asetyypistä riippuen lipaan poistamisen estämiseksi.
8.2	Jos lipas puuttuu, hitsataan pisteitä lipaan sijoituskohtaan tai kiinnitetään lippaansalpa niin, että lipaan asettaminen on pysyvästi estetty.
8.3	Lyödään lipaan, patruunapesän ja rungon läpi karkaistua terästäppiä. Varmistetaan hitsaamalla.
9. SUUSTA LADATTAVAT ASEET	
9.1	Poistetaan tai hitsataan nallitappi (nallitappi), hitsataan reikä (reiät) umpeen.
10. ÄÄNENVAIMENNIN	
10.1	Estetään äänenvaimentimen poistaminen piipusta karkaistulla terästäpillä tai hitsaamalla, jos äänenvaimennin on osa asetta.
10.2	Poistetaan kaikki äänenvaimentimen sisäosat ja niiden kiinnityspisteet niin, että jäljelle jää vain putki. Porataan 5 cm:n välein reikiä jäljellä olevan putken ulkopintaan.
Lisättävien osien kovuus	Tapin/pultin/tangon kovuus = 58–0; + 6 HRC TIG-hitsaus, ruostumaton teräs, tyyppi ER 316L

Taulukon sisältö on EU:n virallinen suomennos 8.4.2015 voimaan tulevasta EU-komission deaktivoitiasäännöstä.

käänlaista ennakkotietoa tai vaikutusmahdollisuutta. Asialla ovat olleet jotkut muut kuin me hallintoalamaiset, ja syyttävä sormi osoittaa ainakin osin omaan virkamies- ja poliitikkokuntaamme. Kyse on joko ammattitaidottomuudesta, laiminlyönnistä tai tahallisuudesta.

Deaktivoitujen aseiden osalta komission tarkoituksena on yhdenmukaistaa eri maiden säädökset. Eroja näissä on ollutkin, mutta esimerkiksi Suomessa noudatettavat säädökset eivät ole suinkaan löysimmästä päästä. Komissio katsoo tilanteen mahdollistaneen sen, että eri maista niissä lupavapaita osia ja eri tavalla deaktivoituja aseita yhdistelmällä olisi mahdollista saada aikaan toimivia aseita. Terroristien väitetään hyötynneen deaktivoituisääntöjen kirjavuudesta, ja nyt komissio esittää, että yhdenmukaistamalla lainsäädäntöä ongelmasta päästäisiin eroon. Se, että deaktivoituista aseista esimerkiksi Suomessa lähes kaikki konetuliaseet ovat vanhanaikaisia – tuoreimmillaankin toisen maailmansodan aikaisia ja monet sängen kömpelöitä liikuttella – ei paina komission perusteluissa mitenkään. Monen kymmenen kilon Maxim-konekiväärin pitää hitsata umpeen, jotta se ei mahdollisesti ajaudu terroristille.

Aikooko Suomi ottaa tämänkin kurkumpituusdirektiivin suoraan lainsäädäntöönsä tämän vuoden huhtikuussa?

Tiukat määräykset dekoille

Teknisesti uusi EU-deaktivointi on esitetty edellisellä sivulla näkyvässä taulukossa. Hiukan yksinkertaista ase on edellä mainittujen toimenpiteiden jälkeen niin sanotusti yhtä puuta, mukaan lukien kiinni hitsattu lipas. Deaktivoinnin lisäksi tulisi komission esityksen mukaan aseeseen tehdä merkintä, jossa on ensiksikin merkki siitä, että ase on deaktivoitu, maa missä se on tehty, deaktivoinnin hyväksyntä taho ja deaktivointivuosi. Koko merkintä tehtäisiin aseiden runkoon kertaalleen, mutta maata tarkoittava merkintä tulisi aseiden tarkoitusta yhdeksi mörkyksi hitsatussa aseessa. Lisäksi deaktivoinnista olisi tehtävä todistus, jossa ase, deaktivoinnin suorittaja ja toimenpiteen hy-

väksyjä on ilmoitettu. Tämä todistus olisi väärentämisen kannalta painettu vähän kuin osakekirja eikä mikään normaali printattu A4, kuten ne tähän asti ovat olleet. Todistus pitäisi myös pitää aseiden yhteydessä. Että siinäpä taas hallinnolle lisää tuottavaa työtä...

Merkintä, prameampi dekotodistus, aseiden tarkistus ja sen lisäksi tietysti se, että ehkä aikaisemmin heiveröisemmin deaktivoitu ase saatettaisiin EU-dekon muotoon, tarkoittavat sitä, että kustannuksia kertyy. Halvan, parin kolmen sadan euron aseiden deaktivoituprosessi saattaa maksaa saman kuin itse ase. Tämän jälkeen aseelle tuskin on kovin kummoisia markkinoita.

Vanhoille dekoille helpotus

Jonkinlainen helpotus säädöksessä on, että se ei koske ennen sen voimaantuloa deaktivoituja aseita. Tämä koskee kuitenkin vain senhetkisen haltijan dekoaseita. Jos ase myydään, muulla tavalla luovutetaan tai siirretään toiseen maahan, on sen täytettävä uuden säädöksen määräykset. Jos siis itse ottaa dekoaseensa vaikka re-enactment-taphtumaan Viroon, niin se pitää deaktivoita uuden säädösten mukaan, ja jos sen antaa vaikka pojalleen lahjaksi RUK:n suorittamisen juhlistamiseksi, niin samoin. Tämä komission määräys tulee lopettamaan dekojen avoimen kaupan käytännössä kokonaan ja luo mitä todennäköisimmin pimeät markkinat. Jotenkin absurdiä, että toimimattomia aseita myytäisiin pimeästi! EU-komissio näyttääkin sen sijaan, että se toiminnallaan parantaisi turvallisuutta, luovan ainakin entistä vilkkaamman pimeän asekaupan markkinat ja niiden lisäksi vielä pimeän leikkiasekaupan. Laillinen veroa maksava liiketoiminta lakkaa ja korvautuu pimeillä markkinoilla ja kasvavalla byrokratialla. Onko meillä siihen varaa?

Vielä ilmassa leijuva uhka on komission asedirektiiviehdotuksessa oleva ajatus kieltää deaktivoitujen konetuliaseiden kokonaan. Jos näin käy, niin absurdius on huipussaan. Toimimaton ase on yhtäkkiä laitton, ja sen hallussapidosta tulee rangaistus. Viranomaisilla tai kenelläkään muulla ei ole tarkkaa käsitystä, kuinka paljon tällaisia aseita on Suo-

messä. Esimerkiksi pelkästään Puolustusvoimien taannoin myymiä dekotuja Suomi-konepistooleita on maassa oman arvion mukaan pikemminkin viisimeroinen luku kuin poliisin arvaama muutama tuhat. Ja tähän sitten päälle venäläiset, saksalaiset ynnä muut konekiväärit ja konepistoolit.

Tuhansia lainrikkooja

Suomen Asehistoriallinen Seura, jolla lienee paras kontaktipinta kenttään, arvioi dekotuja konetuliaseita olevan maassa kymmeniätuhansia. Iso osa dekoista lienee myös sellaisilla henkilöillä, jotka eivät mitenkään aktiivisesti seuraa aseisiin tai dekoihin liittyvää lainsäädäntöä. Heillä ei välttämättä ole ainuttakaan aseiden hallussapitolupaa. Saattaakin tulla yllätyksenä, että yhtäkkiä omistaakin laittoman esineen. Siinä kuuluisassa asekatkentuutuksessa sotien jälkeen saatiin taannehtivalla lailla tuomiolle jokunen tuhat suomalaista, nyt olisi siis mahdollisuudet päästä uuteen ennätykseen.

Jos jokin viranomaisstaho kuvittelee keräävänsä deaktivoituja konetuliaseita ihmisiltä pois jotenkin tehokkaasti, niin se lienee pahasti väässä. Silloin tällöin tulee vastaan joku vaarattomaksi romutettu koriste-Suomi-kp. Poliisin tullessa selvittämään perheriitua löytyy takan päältä tällainen mahdollista tuomiota kasvattamaan, tai dekoase jää muuten poliisin haaviin. Kuolinpesille jää direktiivin mahdollisesti toteutuessa pahimmillaan kasa laittomia esineitä, joista ei pääse eroon kuin panostamalla niihin lisää rahaa ja lahjoittamalla pois. Hiukankin älynystyröitään hieromalla on mahdollista löytää paljon tilanteita, joissa joku syyllistyy tahtomattaan laittoman esineen hallussapitoon itse sitä tietämättä. Ja tämä siis edistää jotenkin turvallisuutta?

Poliisi hämää?

Siinä missä EU-komissio esittää terroristit synnä deaktivoituisääntöjen kiristämiseksi, Suomessa Keskusrikospoliisi käyttää asian tiimoilta antamassaan lausunnossa verukkeena sitä, että meillä moottoripyöräkerhoihin kohdistuneissa asetakavarikoissa on poliisin käsiin tul-

lut deaktivoinnista avattuja Suomi-konepistooleita. Määriä se välttää visusti mainitsemasta, koska niistä kävisi mitä ilmeisimmin selväksi ilmiön laajuus tai tässä tapauksessa kaiketi vähäisyys. Lausunnossa on vain sana ”paljon”. Toki näitä on tehty, koska itsekin olen sellaisia nähnyt, en epäile asiaa. En vaan ymmärrä, miten Euroopan laajuudessa terrorismin vastaisessa taistelussa, jota tämä EU-direktiivi on olevinaan, meikäläinen poliisi käyttää tukevana perusteena paikallista rikollisryhmäksi katsoomaansa joukkoa ja sen tekosia. Toiseksi on aivan eri asia avata vanha deko kuin

on 114. artikla sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta. Tämä tarkoittaa päätöksenteossa sitä, että EU:ssa direktiivi hyväksytään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Neuvoston puolella päätös tehdään siten määräänemmistöllä.

Menettelyssä Euroopan komissio tekee ehdotuksen neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Neuvosto ja parlamentti hyväksyvät säädösehdotuksen joko ensimmäisessä tai toisessa käsittelyssä. Tavallista lainsäätämisyjärjestyksestä käytettäessä neuvosto tekee aina päätöksensä määräänemmistöllä ja parlamentti jäsentensä enemmistöllä.

Monen kymmenen kilon Maxim-konekiväärin pitää hitsata umpeen, jotta se ei mahdollisesti ajaudu terroristille.

nykyisten deaktivoituisääntöjen mukaisesti romutettu ase. Jälkimmäinen on käytännössä niin vaikeaa, ettei siinä ole mitään järkeä. Samalla vaivalla rakentaa uuden aseiden alusta alkaen.

Miten paljon tällaisia muka avattuja dekoja on todella rikoksiin käytetty, on minulle epäselvää, eikä se selviä myöskään Keskusrikospoliisin lausunnosta. Ettei vaan olisi niin, että **Raivo Roosnan** ja **Aleks Lepajoen** vuonna 1985 tekemä Tillanderin ja Käpylän KOP:n ryöstö on ainoa, jossa tätä legendaarista asetta on Suomessa käytetty? Teoreettinen uhka on olemassa, mutta pitääkö sen poistamista yritettäessä tehdä laittomiksi ne tuhannet ja taas tuhannet nostalgiasyistä ostetut Suomi-kp:t, jotka maassamme on ja jotka valtio itse myi joitakin vuosia sitten yleisölle. Eikös siinä ole vähän astian maku? Eikö voisi kuvitella, että maanpuolustustahdolle on merkitystä, kun isällä tai isoisällä on takan päällä se dekottu Suomi-kp, jota voi sitten pojanpojalle esitellä ja kertoa maan historialta. Eikö se ole mitenkään arvoista?

Poliisin eri tahojen kiinnostus deaktivoitujen aseiden saamiseen pois kansalta on ilmeinen, samaan tapaan kuin puolautomaattienkin poisto, mutta edistääkö se sitten lopultakaan turvallisuutta.

Vai heikentääkö se turvallisuutta ja vie poliisin resurssit toimintaan, josta ei ole mitään hyötyä mutta paljon haittaa?

Miten jatkot...

Ampuma-asedirektiivin oikeusperustana

Jos neuvosto ja parlamentti eivät pääse yhteisymmärrykseen toisen käsitteilyn päätteeksi, kutsutaan koolle sovittelukomitea. Jos molemmat toimielimet hyväksyvät sovittelukomitean sopiman tekstin kolmannessa käsittelyssä, säädös hyväksytään. Jos taas säädösehdotus hylätään missä tahansa menettelyn vaiheessa tai jos parlamentti ja neuvosto eivät pääse kompromissiin, ehdotusta ei hyväksytä ja menettely päättyy.

Määräänemmistöön EU-neuvostossa tarvitaan 55 % jäsenvaltioiden äänistä (eli 16 jäsenvaltiota 28:sta), ja niiden tulee edustaa vähintään 65 % EU:n väestöstä. Käytännössä ratkaiseva on estävän määrävähemmistön syntyminen, siihen tarvitaan vähintään neljä neuvoston jäsentä, jotka edustavat vähintään 35 % EU:n väestöstä. Jos tämä ei toteudu, katsotaan esitys hyväksytyksi, vaikka puolesta äänestäneiden yhteenlaskettu väestö olisikin alle 65 %. Direktiiviä vastustava maa tarvitsee siis jonkin verran kavereita.

Suomi voi saada direktiiviin yleisen poikkeuksen, esimerkiksi että direktiivillä ei puututa kansallisvaltion maanpuolustukseen. Tuolloin poikkeus koski kaikkia jäsenvaltioita. Vain Suomen saamaa poikkeusta pidetään epätodennäköisenä.

...ja missä mennään?

Lehden saamien tietojen mukaan viime aikojen terroritekoihin viitaten EU-komissio toivoo EU-parlamentilta ja neuvostolta direktiivin pikaista hy-

väksymistä. Tarkoitus on jättää normaaliin lainsäädäntötyöhön kuuluvat vaikutusarviot tekemättä ja saada direktiivi voimaan ilman minkäänlaista siirtymäaikaa tämän vuoden heinäkuuhun mennessä. Kiirettä perustellaan terrori-iskuilla, vaikka yleisessä tiedossa on, että yhdessäkään viime vuoden terroriteossa ei ole käytetty laillisesti hankittua tai hallussapidettyä ampumaasetta. Taustalla onkin mitä ilmeisimmin lähinnä opportunistinen pyrkimys hyödyntää Pariisin jälkeistä paniikkia ja EU-lainsäätäjien heikkoa asiantuntemusta aseasioissa.

Direktiivin käsittelyssä EU-parlamentin vastuu- eli mietintövaliokuntana on sisämarkkinavaliokunta IMCO, jolle sisäasiainvaliokunta LIBE antaa lausunnon. Komission edustaja **Pierre Delsaux** esitteli direktiivin IMCOlle 7.12.2015 ja LIBEille 14.1.2016. Ilmeisesti aseharrastajakunnan ja etujärjestöjen ahkeran lobbaustyön takia edustajat yli puoluerajojen ovat olleet kuitenkin paljon kriittisempiä kuin EU-komissio olisi toivonut. Sosialistit on ainoa ryhmä, joka on suhtautunut edes varovaisen myönteisesti komission ehdotukseen.

Sekä IMCO että LIBE nimittävät direktiiviesitykselle yhdestä parlamenttiryhmästä ”raportööri”, joka yhdessä muiden ryhmien nimittämien ”varjoraportöörin” kanssa ryhtyy työstämään esitystä ja muodostamaan valiokunnan kantaa. IMCOssa raportöörinä toimii ECR-ryhmää edustava brittimeppi **Vicky Ford**. Kysymyksiä ryhmän sisällä on herättänyt se, että Fordin oma puolue, Britannian konservatiivit, ajaa voimakkaasti koko mantereen laajuista puolautomaattiseiden kieltöä. Brittikonservatiivien delegaatio EU-parlamentissa on kuitenkin vakuuttanut ryhmän muille maadelegaatioille, että he eivät noudata tätä linjausta. LIBE:ssä raportöörinä on ruotsalainen vihreä **Bodil Valero**. Perussuomalainen europarlamentaarikko **Jussi Halla-aho** toimii LIBE:ssä ECR:n varjoraportöörinä. Seuraavan kerran IMCO kokoontuu käsittelemään esitystä 23.2. juuri tämän lehden ilmestyttyä. Tuolloin Vicky Fordin pitäisi tuoda keskusteluun ensimmäinen mietintöluonnoksensa. ☒